

Začněte od píky

Chovatelka roku nabízí rady, jak začít solidní chovatelský program

Karen Staudt-Cartabona byla v roce 2005 vyhlášena „chovatelkou roku“ mezi plemeny chrtů. Svoji chovatelskou stanici barzojů Majenkir založila začátkem 60. let. Barzoji z její chovatelské stanice se stali základem pro mnoho chovatelských stanic ve Spojených státech i ve světě. Co se výstavních a ROM titulů týče, drží v USA plemenný rekord. Ze stanice Majenkir doposud vzešlo více než 300 amerických šampionů.

Na fotografii je autorka se svými barzoji Dundem (Ch Majenkir Proud Of Himself) a Stasiou (Ch Majenkir Fantastasia).

Nejlepší rada, jakou mohu po téměř půl století chovu barzojů dát je, postupujte pomalu. Pečlivě se připravte ještě před tím, než si nějaké plemeno pořídíte a hlavně před prvním vrhem, který je pro váš budoucí chov klíčový. Tak, jako si plánujete studijní a pracovní kariéru, byste si měli promyslet svou kariéru v chovu psů.

Když začnete chovat psy, tak pro vás váš první výstavně úspěšný pes bude představovat ideál. Během let zapomenete na jeho nedostatky a ve vaší mysli se z něj vytvoří typ, který budete považovat za ten jediný správný. Vaše první fena, jakkoli je krásná a přestože získá BOB na národní výstavě, nebývá zpravidla tou správnou zakladatelkou chovu. Pamatujte na to, že i když se váš chovatelský plán bude časem vyvíjet, vaše zakladatelka chovu bude stále v jeho základech. K těmto základům se budete mnohokrát vracet a šířit tak nejen ty dobré ale i špatné geny, které byly skryty. Pokud nebudete podrobně znát rodokmen obou rodičů po mnoho generací zpátky se všemi chybami a přednostmi, můžete směřovat ke genetické katastrofě.

Studijní plán chovatele

Tak, jako si předem vyberete studijní směr, abyste si rozšířili co možná nejvíce své znalosti, stejně tak byste si měli vypracovat plán, čeho chcete se svými psy dosáhnout a kam směřovat jejich chov.

Neexistuje žádná škola, kde byste se naučili jak odchovat šampiona. Proto se úspěšné chovatelské stanice vyvíjejí za pomoci učitelů a vrstevníků. Pokud jste se narodili jako další generace v rodině milovníků psů, pracujete v některé z úspěšných chovatelských stanic nebo zkrátka nevynecháte jedinou psí výstavu, mějte uši a mysl otevřené. Pokud se účastníte junior handlingu a chcete vědět víc, než jen jak s „hotovým“ psem soutěžit a vyhrát, tak se stále musíte učit. Záleží jen na vás, jak dokážete dostupné zdroje informací využít. Využijte každé příležitosti setkat se s lidmi, kteří se zabývají chovem stejného plemene jako vy. Konstruktivní kritika od znalých lidí v soukromí je vždy dobrá zkušenost. Vyvarujte se však těch, kteří své „kolegy“ pomlouvají.

Vždy budete mít užitek z nových informací bez ohledu na to, jak dlouho se v prostředí psích milovníků a chovatelů pohybujete. Naučte se zpaměti standard plemene a v duchu si vytvořte jeho vizuální podobu. Žádný pes nebude nikdy perfektní, ale naučíte se poznat, který představuje správný typ, je harmonický, dobře se předvádí a nejvíce odpovídá standardu. Naučte se od zkušených chovatelů, které vady lze považovat za méně významné, až akceptovatelné a lze se jich v chovu poměrně snadno zbavit, a které vady jsou závažné a představují velký problém. Často je pravdou, že chov je jeden krok vpřed a jeden až dva kroky zpátky!

Jak si vybrat učitele

Uvidíte, že pokud projevíte opravdový zájem, většina chovatelů nabídne radu a zodpoví vaše dotazy – pokud se na ně ovšem nevrhnete, zrovna když se chystají se psem do kruhu! Nabídnutá pomoc na výstavě nebo při práci se psy u chovatele vám rovněž pomůže pochopit plno souvislostí. Nečekejte ale, že vám chovatel „dá klíče od svého království“ jen proto, že jste nadšenec. Mnoho z nás se už spálilo a raději zůstáváme obezřetní, než se osvědčíme.

Když hledáte učitele, je lépe se vyhnout těm nově úspěšným. Úspěch ve výstavním kruhu bývá poměrně omamný. Nováčci se často vznášejí v oblacích, když úspěšně vystavují psy, které získali od zavedených chovatelů a chovají na nich. Věří, že úspěchy léty prověřených chovatelů je přenesou dál. A tak to také chvíli funguje, dokud nemají příliš mnoho psů a výdajů. Jejich odchovy, většinou s vlastními krycími psy, se nevyvedou, jak si představovali. Prodeje a umístění ztroskotají. Mnoho štěňat se nepovede nebo mají zdravotní problémy a někteří zklamání majitelé je vrací. Často se jedná o špatně vybrané majitele. Nováček může mít problémy s rozpoznáním toho správného domova pro svá štěňata. Mít peníze a chtít dané plemeno nestačí. Zkušený chovatel má šestý smysl, když jde o umístění svých štěňat a ví, na co se ptát. Nováčkovi ale rostou náklady a vrší se smutky, které plynou z prodeje živých zvířat. To jsou důvody, proč někteří přijdou, zazáří a stejně rychle zapadnou.

Výzvy pro dnešního chovatele

Úspěchy v chovu a na výstavách se neměří jen podle toho, kdo získá nejvíc titulů. Vždy jde o správnou péči o psy a zdraví chovaného plemene. Spíše než na vědě záleží v chovu na instinktu a zkušenostech – od zkombinování správných rodokmenů až po výběr dobrých domovů pro odchovaná štěňata nebo lépe řečeno, nevybrání špatných domovů. Nevhodný domov bývá tím hlavním důvodem pro hledání jiného majitele.

V těchto moderních časech může většina z nás držet jen pár psů nebo odchovat sem tam vrh. Pro chov je ale důležité mít k dispozici co možná největší množství genů, abychom se mohli libovolně vracet ke kvalitám starších generací. A tak dochází k velkému rozšíření

spolumajitelství a spoluchovatelství. Většinou se ale nelze vyhnout emocím, které jsou s našimi milovanými psy spojeny. Každá část dohody musí být pečlivě prodiskutována, vysvětlena a sepsána, aby se předešlo zklamáním, hádkám a soudním přím. Chovatel – učitel, ale také musí pochopit, že pokud pes žije s vámi jako spolumajitelem, stává se zkrátka vaším psem. Přestože je stále oficiálně spolumajitelem, musí se vzdát držení psa, jak je uvedeno ve smlouvě a věřit, že budete ve spolupráci pokračovat. Pokud se jedná o opravdu výjimečné štěně, je tato část pro všechny zúčastněné nejtěžší.

Bylo by asi moudré promluvit si s lidmi, se kterými vámi vybraný chovatel v minulosti jednal a zjistit, jak byli se spoluprací spokojeni. Rovněž se podívejte na psy, které od chovatele mají a vystavují. Jedná se o kvalitní představitele plemene? Je jasné, že pokud chovatel dobře vychází se svými partnery, bude to tak nejspíš fungovat i s vámi.

Já osobně jsem poradenstvím a spolumajitelstvím získala mnoho celoživotních přátel. V naší skupině se k sobě chováme jako rodina a rodina v podstatě jsme. Jsme stále v kontaktu, otevřeně probíráme naše plány, náš chov, naše psy, naše ztráty, vítězství i prohry. Jsme tu, když je potřeba povzbudit a utěšit. Jsme tu jeden pro druhého a všichni z našeho přátelství těžíme. Pro mě osobně je největším benefitem přátelství lidí, které bych nikdy nepoznala nebýt společné a hluboké lásky k našim psům.

Karen Staudt-Cartabona žije ve Swartswood, New Jersey, USA. Téměř 20 let byla delegátkou Borzoi Club of America pro styk s AKC (American Kennel Club). Současně je oceňovanou umělkyní, která se specializuje na pastelové portréty psů.

Tento článek, který byl publikován v červnovém čísle časopisu AKC GAZETTE jsem s Kareniným laskavým svolením přeložila. Mě osobně článek velmi zaujal a doufám, že i vy v něm najdete něco zajímavého.

© 2011 Lenka Šímová, Leyas Borzoi